

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: Dificultats d'aprenentatge: avaluació i intervenció psicopedagògica
(*Dificultades de aprendizaje, evaluación e intervención psicopedagógica*)

CODI:

ENSENYAMENT: Psicopedagogia

CURS ACADEMIC: 2007-2008

TIPUS D'ASSIGNATURA: Troncal

IMPARTICIÓ: Primer semestre

GRUP:

CRÈDITS TOTALS: 7'5 Crèdits teòrics: 6 Crèdits pràctics: 1'5

LLENGUA: català, castellà i anglès

DEPARTAMENT : Psicologia Evolutiva i de l'Educació

PROFESSORAT : Maria-José del Rio

1.- OBJECTIUS D'APRENTATGE

Mitjançant la impartició d'aquesta assignatura, es pretren contribuir a que els alumnes:

- Coneguin les tendències més significatives que han incidit en l'evolució relativa a la conceptualització de les dificultats específiques d'aprenentatge i la seva incidència en la formulació diferencial de propostes d'assessorament psicopedagògic.
- Disposin de coneixements específics i contextuals per interpretar les dificultats específiques d'aprenentatge en base a dos nuclis bàsics: les diferències individuals i els mecanismes d'influència educativa.
- Adquireixin alguns dels hàbits de treball i actituds de col·laboració, respecte, rigor intel·lectual i discreció que els capacitin per a l'abordatge conjunt de tasques amb altres professionals i persones que intervenen en les situacions educatives.
- Adquireixin coneixements dels processos d'aprenentatge bàsics (llenguatge oral, escrit, i matemàtiques) amb la finalitat de capacitar-los per desenvolupar les estratègies d'assessorament adequades.

2.- TEMARI

UNITAT 1. LES DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENENTATGE. ASPECTES CONCEPTUALS I TEÒRICS

Les dificultats d'aprenentatge específiques, relacionades amb els continguts curriculars. Diferents models explicatius. Coneixement psicològic en el domini de les dificultats específiques d'aprenentatge.

UNITAT 2. DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENENTATGE DEL LLENGUATGE ORAL

Trastorns específics del llenguatge. Classificació de les dificultats. Els criteris d'exclusió. Problemes de llenguatge oral. Definició i diferència entre trastorn i simples retards de llengua oral. Implicacions educatives

UNITAT 3. DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENENTATGE DE LA LECTURA I L' ESCRITURA

Dificultats d'escriptura i dificultats de lectura. Diferents tipus de dislèxia i disortografia. Les Coneixements en relació amb la dimensió verbal i la dimensió visual gràfica.

UNITAT 4. DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENENTATGE DE LES MATEMÀTIQUES i ALTRES PROBLEMES ESCOLARS

Les etapes i processos psicològics en l'adquisició de les habilitats numèriques. La identificació dels alumnes amb dificultats en el tractament del número

UNITAT 5. INTERVENCIÓ PSICOEDUCATIVA EN LES DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENENTATGE: UNA MIRADA TRANSVERSAL

- Avaluació funcional. La contextualització de la demanda. Elaboració d'hipòtesis diagnòstica, pla de treball i seguiment.. Els criteris d'exclusió. Els perfils d'execució. Instruments d'avaluació,serveis i recursos especialitzats d'orientació i intervenció psicopedagògica: funcions del psicopedagog. i d'altres professionals i tasques.

- Intervenció psicopedagògica: Adaptació de l'ensenyament, atenció a la diversitat i intervenció psico- educativa. Treball conjunt amb mestres, psicòlegs i d'altres professionals. El paper de les famílies. La importància i l'estructura dels informes.

3.- METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura s'organitza en classes teòriques i pràctiques i requereix la participació activa dels estudiants all larg del curs. Els continguts teòrics estan organitzats en cinc unitats interdependents. A l'inici de cada unitat la professora fa una introducció teòrica del tema i de les lectures amb el grup sencer. A continuació els alumnes van llegint pel seu compte els materials senyalats. Al llarg de cada unitat temàtica - mitjançant les

exposicions teòriques, lectures individuals dels alumnes, visionat de material audiovisual i activitats fetes a l'aula- els alumnes s'endinsen en les continguts proposats i llegits, reflexionen sobre els mateixos, i i plantegen preguntes i respostes a classe.

Pràctiques

Les pràctiques són obligatòries, es fan en grups més petits i conclouen amb un informe-síntesi escrit de les mateixes. Consistixen en l' anàlisi i resolució d'un cas pràctic i s'organitzen de la següent manera:

Fase 1: Primera aproximació al cas. L'estudiant ha de:

- constituir un grup de treball (4 –6 persones)
- llegir i familiaritzar-se individualment amb els materials aportats per la profesora
- discutir en grup sobre les situacions plantejades
 - analitzar els coneixements de què es disposa i dels que no es disposa encara. Subsanan possibles errors mitjançant la búsqueda bibliogràfica,
- en el grup de treball, anàlisi i primera interpretació escrita de la situació que es presenta
- passar en comú en el grup classe les descripcions i interpretacions que s'enderiven,
- elaborar en el grup de treball d'una fitxa-informe escrita sobre la pràctica realitzada: hipòtesis inicials, interpretacions i dades que falten

L'informe/fitxa de la Fase 1 serà adjuntat al document de síntesi que els alumnes aniran realitzant durant el curs.

Fase 2: Proposta d'avaluació. L'estudiant ha de:

- llegir els documents indicats per la professora
- buscar informació, a través de la biblioteca i la xarxa, sobre l'avaluació del tipus de dificultat que es treballa a la pràctica,
- analitzar les informacions trobades per cada àmbit en el grup de treball corresponent,
- posar en comú de les informacions trobades,
- fer una proposta per escrit d'una planificació de valoració psico-educativa,
- passar en comú en el grup classe les descripcions i interpretacions que s'enderiven,
- elaborar en el grup de treball d'una fitxa informe sobre la pràctica realitzada

L'informe/fitxa de la Fase 2 serà adjuntat al document de síntesi que els alumnes aniran realitzant durant el curs.

Fase 3: Proposta d'intervenció. L'estudiant ha de:

- llegir els documents indicats per la professora i d'altres que puguin contribuir a comprendre millor la situació de que es tracta,
- prendre decisions sobre estratègies que calgui posar en marxa la intervenció psicopedagògica: observació de situacions, descripció de les dificultats d'aprenentatge, preparació i gestió d'entrevistes, anàlisi documental,
- contrast de les decisions preses amb aquelles que han decidit d'altres grups de treball, i amb les que es van portar a terme realment,
- posar en comú en el grup classe les descripcions i interpretacions que s'enderiven,
- elaboració en el grup de treball d'una fitxa informe sobre la pràctica realitzada: proposta d'intervenció.

L'informe/fitxa de la Fase 3 serà adjuntat al document de síntesi que els alumnes aniran realitzant durant el curs.

Realització d'un document de síntesi/ informe escrit que resumirà el treball realitzat a les pràctiques

4. AVALUACIÓ ACREDITATIVA

- Criteris d'avaluació i qualificació

Per alumnes que assisteixin regularment a classe (80% de sessions), participin en les activitats proposades per la professora i realitzin les pràctiques. Aquesta modalitat consta de dues parts:

- a) Pràctiques obligatòries. Resolució d'un cas. Participació activa a les sessions de pràctiques. Presentació per grups d'un informe de pràctiques i una exposició oral, sobre els continguts treballats. Aquest treball recullirà els supòsits pràctics que s'aniràn elaborant a la classe. L'elaboració del treball serà guiada per la professora, tant a les classes com a les tutories previstes per al treball propi de l'alumnat. (3 punts)
- b) Prova escrita sobre els continguts i lectures de l'assignatura. La prova tindrà lloc el dia i hora establerts per la Facultat i constarà d'una sèrie de preguntes breus, (7 punts sobre 10, aprovat = 3'5). S'ha d'aprovar l'exàmen per sumar la nota de pràctiques.

L'aprovat s'obté amb 5 punts sobre 10

- Acolliment per avaluació única

Prova escrita sobre els continguts teòrics i pràctics del Temari. La prova tindrà lloc el dia i hora establerts per la Facultat i constarà d'una sèrie de preguntes breus. (10 punts sobre 10). Per aprovar s'ha d'obtenir 5 punts sobre 10, com a mínim.

Els alumnes que per la raó que sigui no assisteixin regularment o no participin en les activitats proposades a classe hauran d'acollir-se obligatòriament a aquesta modalitat d'avaluació.

Per acollir-se a aquesta modalitat, l'alumne haurà de fer la sol·licitud formal al professor abans del 5 d'octubre de 2007.

5.- FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

Bibliografia Fonamental

DOCKRELL, J. y MCSHANE, J. (1997) Dificultades de aprendizaje en la infancia. Barcelona: Paidós.

MARCHESI, A.; COLL, C. i PALACIOS, J. (1999) Desarrollo psicológico y educación. Vol. 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales. Madrid: Alianza.

TEBEROSKY, A. (2001). Proposta constructivista per aprendrer a llegir i escriure. Barcelona: Vicens Vives.

MIRANDA, A.; VIDAL-ABARCA, E y SORIANO, M. (2001) Evaluación e intervención educativa en dificultades de aprendizaje. Madrid: Pirámide

Material audiovisual

del Rio, M.J. (2007) Els trastorns específics del llenguatge:TEL. Departament d'audiovisuals: Universitat de Barcelona

Altre bibliografia complementària

ACOSTA, V. Y MORENO, A. (2003) Dificultades de lenguaje, colaboración e inclusión educativa. Barcelona: Ars Medica

BASSEDAS, E. et al. (1991). Intervención educativa y diagnóstico psicopedagógico. Barcelona: Paidós

BRYANT, P. I BRADLEY, L. (1998). Problemas infantiles de lectura. Madrid: Alianza.

COLL, C. (Coord.) i ONRUBIA, J. (1999). Observació i anàlisi de les pràctiques d'educació escolar. Barcelona: EDIUOC

CRYSTAL, D. (1993). Patología del lenguaje. Madrid: Cátedra

FERREIRO, E. (1996). Alfabetización: Teoría y práctica. México; Siglo XXI.

ESCORIZA, E. Coord.) (1999) Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica, Barcelona: EUB

MENDOZA, E. (Coord.) (2001). Trastorno específico del lenguaje (TEL). Madrid: Psicología Pirámide

MIRANDA, A. (2001) (Comp.) Déficit de atención y dificultades de aprendizaje. Actas del 1er Congreso Internacional. Valencia

MORAIS, J. (1998) El arte de leer. Madrid: Visor-Aprendizaje

PEREZ SOLIS, M. (2003) Orientación educativa y dificultades de aprendizaje. Madrid: Thomson

PRESLEY, M. (1999) Cómo enseñar a leer. Barcelona: Paidós

RIO, M.J. del I Torrens, V. (2006) Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo. Madrid: Pirámide

RONDAL, J. i SERON, X. (1991, comp.) Transtornos del lenguaje. Barcelona: Paidós.

SANTIUSTE, V. i BELTRAN, J. (coord.) (1998) Dificultades de aprendizaje. Madrid: Síntesis.

